

Європейський медичний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕДИЦИНИ

Матеріали міжрегіональної науково-практичної конференції

Дніпро
2025

БІОХІМІЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ШТУЧНОЇ КРОВІ НА ОСНОВІ ПЕРФТОРВУГЛЕЦІВ ТА ГЕМОГЛОБІНОПОДІБНИХ КОМПЛЕКСІВ

Авакімян Максим Ігорович, гр. МД-м23-Б7,

здобувач вищої освіти, 2 курс,

maksimavakimyan@gmail.com

Науковий керівник – Сеферова Марина Федорівна,

к.хім.н., доцент, викладач

mseferova94@gmail.com

Дніпровський державний медичний університет

Актуальність. Проблема заміни донорської крові є актуальною в умовах дефіциту, загроз інфекційної передачі та потреби в невідкладних трансфузіях. Штучні носії кисню – перспективний напрям біомедичних розробок, що включає перфторвуглецеві емульсії (ПФВ) та гемоглобінові носії кисню (ГНК).

Мета: аналіз сучасних біохімічних підходів до створення штучної крові на основі перфторвуглеців і стабілізованих гемоглобіноподібних комплексів, вивчення механізмів транспорту кисню, властивостей біосумісності та оцінки основних біохімічних обмежень цих систем.

Завдання: провести аналіз наукової літератури щодо питань біохімії штучної крові, використання перфторвуглеців і стабілізованих форм гемоглобіну.

Матеріали: інформація з літературних та інтернет-джерел.

Методи дослідження: аналіз і синтез інформації з літературних джерел.

Результати. Перфторвуглецеві препарати – синтетичні інертні сполуки з високою розчинністю газів, здатні транспортувати значні об'єми кисню та вуглекислого газу. Їх основною перевагою є низька імуногенність, стабільність і можливість зберігання при кімнатній температурі. Проте їх застосування обмежується необхідністю високих концентрацій кисню та потенційними

побічними ефектами, такими як підвищена в'язкість крові та імунна відповідь [1]

Найбільш дослідженими ПФВ-препаратами є Fluosol-DA, Perftoran, Охугент, DDFPe та Охусуце:

- Fluosol-DA – перше покоління ПФВ-препаратів, зняте з виробництва через низьку ефективність.
- Perftoran – стабільна емульсія на основі перфтордекаліну та перфторадамантану, використовується в клініці.
- Охусуце – вдосконалена ПФВ-емульсія з високою розчинністю кисню, що перебуває на стадії клінічних випробувань [1, 2].

Механізм дії ПФВ ґрунтується на фізичному розчиненні кисню у молекулах перфторвуглеців, на відміну від гемоглобіну, який зв'язує кисень хімічно. Після внутрішньовенного введення препарат циркулює у вигляді стабільної емульсії. В альвеолах легень ПФВ насичуються киснем, який потім транспортується кровотоком до тканин. Кисень дифундує з ПФВ у плазму крові та далі — до клітин, відповідно до градієнту парціального тиску. Паралельно відбувається транспортування CO_2 у зворотному напрямку. Ефективність доставки кисню залежить від ступеня оксигенації крові та циркуляції емульсії [1, 2].

Гемоглобінові носії кисню – це штучні препарати, які використовують очищений або модифікований гемоглобін (Hb) для транспорту кисню в організмі, їх створюють з людського, бичачого або рекомбінантного Hb.

Гемоглобін, вивільнений із еритроцитів, може переносити O_2 , однак у вільному вигляді він токсичний, швидко виводиться з крові та викликає звуження судин через інактивацію нітроген(II) оксиду (NO) [3]. Для подолання цих проблем Hb полімеризують (наприклад, глутаровим альдегідом), кон'югують з білками чи полімерами (наприклад, PEG – поліетиленгліколь), інкапсулюють у наночастинки або ліпосоми [4]. Модифікований Hb зв'язує O_2 у легнях і вивільняє його в тканинах залежно від градієнту парціального тиску, подібно до природного еритроциту, але без клітинної мембрани. Це запобігає

швидкій фільтрації через нирки, оксидації та інгібуванню NO [3-5].

Серед ГНК відомі такі продукти, як Неморpure та ErythroMer. Неморpure – полімеризований бичачий гемоглобін, стабільний при кімнатній температурі, має високий потенціал доставки кисню, проте здатен спричиняти вазоконстрикцію через інактивацію оксиду азоту. Застосовується в клінічній практиці в обмеженій кількості країн (ПАР, РФ, США, Індія, Мексика) [3, 6]. ErythroMer – експериментальний препарат нового покоління на основі рекомбінантного гемоглобіну, інкапсульованого в полімерні наночастинки. Він має порошкоподібну форму, тривалий термін зберігання та перспективи використання в умовах надзвичайних ситуацій, польової медицини та військової медицини, препарат у стадії доклінічних і ранніх клінічних досліджень [5, 7].

Незважаючи на досягнення в розробці штучних носіїв кисню, залишаються виклики, пов'язані з їхньою біосумісністю, стабільністю та ефективністю в умовах фізіологічного навантаження. Подальші дослідження необхідні для оптимізації цих систем та забезпечення їх безпеки та ефективності при клінічному застосуванні.

Висновки. Штучні носії кисню на основі перфторвуглеців та модифікованого гемоглобіну мають значний потенціал як альтернатива донорській крові. Хоча жоден із препаратів ще не є ідеальним заміником еритроцитів, сучасні розробки, зокрема ErythroMer, демонструють високу ефективність. Однак для їхнього широкого впровадження необхідно подолати низку біохімічних та фізіологічних бар'єрів, що вимагає подальших досліджень та клінічних випробувань.

Література

1. Riess JG. Understanding the fundamentals of perfluorocarbons and perfluorocarbon emulsions relevant to in vivo oxygen delivery. *Artif Cells Blood Substit Biotechnol.* 2005 Jul 11;33(1):47–63. doi:10.1081/BIO-200046659
2. Castro CI, Briceno JC. Perfluorocarbon-based oxygen carriers: review of products and trials. *Artificial organs.* 2010 Aug 04;34(8):622-34. doi:10.1111/j.1525-1594.2009.00944.x

3. Natanson C, Kern SJ, Lurie P, Banks SM, Wolfe SM. Cell-free hemoglobin-based blood substitutes and risk of myocardial infarction and death: a meta-analysis. JAMA. 2008 May 21;299(19):2304–12. doi:10.1001/jama.299.19.jrv80007
4. Chen L, Yang Z, Liu H. Hemoglobin-based oxygen carriers: where are we now in 2023?. Medicina. 2023 Feb 17;59(2):396. doi:10.3390/medicina59020396
5. Buehler PW, Humar R, Schaer DJ. Haptoglobin therapeutics and compartmentalization of cell-free hemoglobin toxicity. Trends Mol Med. 2020 Jul;26(7):683–97. doi:10.1016/j.molmed.2020.02.004
6. Jahr JS, MacKinnon K, Baum VC, Alayash AI. Hemoglobin-based oxygen carriers: Biochemical, biophysical differences, and safety. Transfusion. 2025 Jan 2;65(2):386–396. doi: 10.1111/trf.18116
7. Mittal N, Rogers S, Dougherty S, Wang Q, Moitra P, Brummet M, et al. ErythroMer (EM), a nanoscale bio-synthetic artificial red cell. In: Kim HW, Greenburg AG, editors. Blood Substitutes and Oxygen Biotherapeutics. Cham: Springer; 2022 Jan 1; p. 253–65. doi:10.1007/978-3-030-95975-3_24

ЕКОЛОГО-ГІГІЄНИЧНА ДЕТЕРМІНОВАНІСТЬ ПОГІРШЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ПРОМИСЛОВО РОЗВИНУТИХ ТЕРИТОРІЙ

Антонова Олена Василівна,

к.мед.н., доцент

Е-mail: antonovlad@gmail.com

Татарин Артем Володимирович,

здобувач вищої освіти

Європейський медичний університет, м. Дніпро, Україна

Відповідно даним експертів ВООЗ провідне місце серед екологічних факторів, що впливають на людину, займає хімічний, в спектрі якого домінують важкі метали і, в першу чергу, такий небезпечний токсикант, як свинець (1,2). Його глобальне розповсюдження в концентраціях, навіть суттєво нижчих за

ЗМІСТ

№п /п	Тези	Стор
1	Абрамов С. В., Островська С.С., Кияшко І.В., Гапасва С.Ю. Епігенетика і здоров'я людини	3
2	Авакімян М. І., Сеферова М.Ф Біохімічні аспекти створення штучної крові на основі перфторвуглеців та гемоглобіноподібних комплексів	7
3	Антонова О. В., Татарин А.В. Еколого-гігієнічна детермінованість погіршення здоров'я дітей промислово розвинутих територій	10
4	Антонова О., Главацька А.В. Ризик-орієнтовний моніторинг важких металів в біосубстратах довготривалого надходження дітей екозабруднених територій	13
5	Artyukhova Z.A. Role of protein kinase c in mutations and cancerogenesis	16
6	Берлізева А. О., Степура В.П. Фітохарчування для здоров'я зубів	24
7	Гузенко Б.В., Хом'яков В.М. Застосування с-дугового цифрового рентген-апарату при діагностиці та видаленні сторонніх тіл внаслідок вогнепальних поранень.	33
8	Демченко К.О., Гриценко А.О. Психічне здоров'я медичних працівників в умовах кризи	36
9	Діденко К.О., Обора Є.В. Черноусова Н. Роль транспортерів глюкози <i>glut</i> та <i>sglt</i> в патогенезі захворювань	39
10	Дюдюн А.Д., Дюдюн В.С., Агарков С.Ф. Бойко О.В., Степура В.П., Недогібченко Н. Застосування біотину в комплексному лікуванні хворих на оніходистрофії	42
11	Дюдюн А.Д., Дюдюн В.С. Тітов Г.І., Бойко О.В., Степура В.П., Башта І.Г. Комплексні підходи до лікування хворих на бактеріальний вагіноз	49
12	Дюдюн А.Д., Дюдюн В.С. Тітов Г.І., Бойко О.В., Степура В.П., Башта І.Г. Застосування оніхопротектора в комплексному лікуванні хворих на оніхомікоз	52
13	Дюдюн А.Д., Дюдюн В.С. Тітов Г.І., Бойко О.В., Степура В.П., Башта І.Г.	59

	Урогенітальні інфекції у хворих на артропатичний псоріаз	
14	Закутня К.В., Салюк О.Д. Регенеративна ендодонтія: диво чи реальність	61
15	Ковтуненко Р.В., Чумак К.О. Коморбідність анемії та респіраторної патології у дітей раннього віку	66
16	Ковтуненко Р. В., Толстікова О.О. Метаболічний синдром у дітей	71
17	Козловська Г. О., Мацола К.В., Родинський Р.О. Анатомічна архітектура спинно-дурального комплексу вплив на точність мінімально інвазивної інтрадуральної та екстрадуральної нейрохірургії	77
18	Михайлова Г.О., Козловська О. Малютова О. Сучасні методи протезування в реабілітації	87
19	Неханевич О.Б., Соломенко А.М., Кіяшко І. В. Соломенко М. Ефективність тренування на стабілометричній платформі для зниження ризику падіння у пацієнтів з ампутацією нижньої кінцівки	92
20	Ніколенко Д.В., Сеферова М.Ф. Мутації в гені tp53 та їх роль у розвитку пухлин	102
21	Павлющик В.А., Пелешенко Г.Б. Біохімічні механізми впливу мікробіоти кишківника на нейротрансмітерний баланс мозку: роль коротколанцюгових жирних кислот та триптофану	106
22	Портняга М.М., Пелешенко Г.Б. Ліпідозалежні макрофаги як можливий маркер ушкодження легень при використанні електронних сигарет	110
23	Романенко О.Г., Комський М.П., Ейсмунд П.А., Салюк О.Д., Храмцова Є. Діагностична цінність морфологіїта функціональноїактивності епітеліоцитів у дітейіз захворюваннями травного тракту	115
24	Рябко Д.О., Козловська О., Малютова О. Патології серцево-судинної системи спортсменів різних видів спорту	121
25	Соломенко М.В., Тищенко Т.Д. Аналіз ефективності нейропротекторноїтерапії у новонароджених з гіпоксично-ішемічною енцефалопатією. сучасний стан проблеми	128
26	Тарусіна А., Письменецька І.Ю. Роль фторування у дітей молодшого шкільного віку	133
27	Чернявська О.К., Козловська О.Г., Малютова О. Оздоровча дія музики а організм людини	140